

UPA 2014-189
22.05.2014
Juliane Henningsen

Isorliunerusuni nunaqarfinni nioqqutissatigut, kiffartuussinermi akitigut, aammalu pilersorneqarnikkut akitigut, qanoq oqinnerusumik naapertuunnerusumillu ineriartortitsisoqarsinnaanera pillugu Inatsisartut oqallinnissannik siunnersuut.

(Inatsisartuni Ilaasortat Knud Kristiansen aamma Gerhardt Petersen, Atassut)

Inuiaqatigiittut aqqissuussaansinnini siammassissumik najugaqarnerput ilisarnaatitta ilagaat. Taamaattumillu nunarujussuatsinni atungassarititaasut assigiinneqqaat, tamannalu assigiinneqissut alliartortutut arlalitsigut misinnarpoq.

Inuit imaaliannaq allamut atungarissaarneruffiusumut nuussinnaanngillat, ilalumi ilarpasui nuukkusunngillat.

Uaguttaaq kissaatigaarput oqallisiginnaassagipput Nunatsinni pissutsit ineriartornerat sumut ingerlanersoq, qanoq sutigullu ingerlaaqatigiinnerusinnaanersugut?

Matumanilu maani suleqatitta Atassut-miit oqallisissiaat tigulluarnaqaaq.

Isorliunerusuni nunaqarfinni innuttaasut atugaat eqqarsaatigalugit, sinerissami illoqarfinnut, nunaqarfinnullu allanut naleqqersuutissagaanni malunnaatilimmik kiffartuussinikkut sullis-sinerit, aammalu nioqqutissat akii eqqarsaatigalugit, pilersorneqarnerlu annertuumik nikingassuteqarput. Tamatumani innersuussutigerusunnaqaaq ukiumut 37 mio. kr. nioqqutissannik pilersuinissamut aningaasaliissutaasartut qanoq atornegartariaqarnerinik politik-kikkut misissuillutalu isummersornissarput. Nioqqutissat akii ima assigiinneqissigisaria-qanngillat piffimmi ataatsimi – 5 kr. allamilu avinngarusimasumi 50 kr.?

Uaguttaaq oqallisigineqartariaqartutut isumaqarfigaagut oqallisissiami tunngavilersuutit, nunaqarfinni atugassaritaasut pitsanngorsarnissaannut, periuseq suna atornegartariaqartoq eqqarsaatigalugu, aammalu pilersaarutit, maannarpiaq Ilulissani ataatsimeersuartoqarnerani eqqartorneqalersut assut malinnaavigerusunnarput.

Ilinniartitaanikkut periarfissatigut nalingiissaarineq qanoq ittoq sanarfinnaavarput?

Qanoq ililluta illoqarfiit isorliunerusut kiisalu nunaqarfinni meeqqat atuarfiat nukittorsarsinnaavarput?

Eqqarsartoqarsinnaanerpa "qangatut" ilinniartitsisut ukiititaasarnerrattut ilusilimmik aqqissuussisugut? Apeqqut imaannaanngilaq, tassami inuup nammineq sumi najungaqarusunnerluni ullumikkut aalajangertussaavaa, taamaattorli ajornartorsiut annertoq ulloq manna tikillugu aqqissinnaasimannngilarput, tamannami meeqqat atuarfiinni angusartakkat takutippaat. Tamannatormi aamma itinerusumik eqqartortigu.

Kiisalu qanoruna iliorutta Meeqperivitsialak, nuna tamakkerlugu suliniutaasoq avinngarusimasunut siammarniassasoq? Piffinni ilinniarsimasunik sulisussaaleqiffiusuni immikkut periuseqartariaqarpugut, tamatuma ullumikkut aallunneqarnera naammannerpa?

Kulturikkut eqqumiitsuliornikkullu pinngorartuartut qanoq siammarnerusinnaavagut? Imaaliorsinnaanerluta; soorlu assersuutigiinnarlugu Nunatta Isiginnaartitsisarfiani pinngortut, takusassiat eqqarsarnartut, quianartut, alianartut eqqumiitsuliornerup silarsuaanit pinngorartinneqartut tamatsinnut ataatsikkut takusassianngorlugit aamma siammarterneqartut? Ullumikkut tamakku sunniuteqarsinnaagaluarlutik taamaallaat inuit amerlanngitsuinnaat takusarpaat. Nunamut tamarmut KNR-ikkut takutinneqartassagaluarput, ulloq aalajangersimasoq persuarsionartumik TV-kkut tamanut takutinneqarlutik.

Avinngarusimasumi najungalinnut ila malinnaaniarneq ajornaqaaq, taamaattumik ingiaqatigiinnerulaarta, avitseqatigiinnerulaarta.

Pisuussutit tamatsinnut siaruartigit - kulturi tassaalissanngilaq Nuummi Katuamut isersinnaasut kisimik misigisassaat. Aaqqissutissamik eqqarsaqatigiikkutta suum-mita ineritissagaluarpagut?

Nunatsinni illugissaanikkut sanaartornikkullu taamatuttaaq ingiaqatigiinnerusariaqartugut Atassutikkut isummiussaannut isumaqataavugut, tamannalu Inatsisartut ataatsimiittarnerini arlalinni naqissuseqqittarsimavarput, suliasarlu tamanna Namminersorlutik Oqartussat Kommune-llu kivitassaraat. Illugissuuneq inuunermut pitsaasumut aalajangiisuvoq, peqqissutsimullumi. Qanoq sanaartorneq ullumikkornit siammarnerusinnaavarput?

Allatigut Nunatsinni nammaqatigiinnerusinnaanitsinnut tunngassutilinnik eqqarsaqatigiinnissarput pisariaqarpoq. Pisariaqarpoq isorisaqartilluta oqartarnissarput, taamatulli pisariaqartigaaq qanoq aaqqiisoqarnissaanik siunnersuuteqartarnissarput. Taamaattumik neriupunga piffissaq manna atorlugu inuiaqatigiinni nammaqatigiinneq, ingiaqatigiinneq pillugu isummersoqatigiissinnaasugut, neriullungalu atugarissaarnerunissamik suliniutigisagut aamma isorliunerusunut siunissami annertunerusumik siammarterneqartassasut.

Naggataatigut nammineq oqallisissiamma maani oqallisigineqarnissaa qilanaarivara, tassani innaallagissamut akit kiisalu imermut akiliutit nunaqarfimmiit nunaqarfimmut, illoqarfimmiit illoqarfimmut marloriaat sinnerujussuarlugu inissisimalersimani apeqquuserlugit oqallisissiarissagakkit partiit isummersutissaat qilanaareqaakka.

Qujanaq oqallisissiamut soqutiginarput.